

Sygn. akt IV U 454/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 listopada 2021 roku w Sieradzu

odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 23.07.2021 r. Nr (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o niezrealizowaną rentę rodzinną

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. K. prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej S. K..

Sygn. akt IV U 454/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 23.07.2021r., ZUS II Oddział w Ł. odmówił J. K. prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej 3.07.2021r. S. K. z uwagi na to, że J. K. nie należy do kręgu osób wymienionych w art. 136 ust. 1 ustawy emerytalnej oraz nie przedstawiła dokumentów potwierdzających, że zmarła pozostawała na jej utrzymaniu.

Nie podzielając powyższej decyzji J. K. złożyła odwołanie, wskazując, że decyzja nie jest zgodna ze stanem faktycznym.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o oddalenie odwołania z argumentacją jak w decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. K., ur. (...), zmarła 3.07.2021r. J. K. jest wnuczką S. K.. S. K. była wdową, nie żyją także jej dzieci. Ostatnia wysokość renty J. K. wynosiła 2.200zł., płatność była do 10-tego każdego miesiąca. W-i miała upoważnienie do odbioru renty babci, świadczenie przynosił listonosz. S. K. cierpiała na zaburzenia o podłożu schizofrenicznym.

Od 4.12. - 15.12.2017, S. K. przebywała na Oddziale Psychiatrycznym w W. z rozpoznaniem otępienia bliżej nieokreślonego, majaczenia nałożonego na otępienia, migotania i trzepotania przedsionków, padaczki, niewydolności serca, stanu po ewakuacji krwiaka mózgu w 2012r.

W 2019r. S. K. przewróciła się i doznała urazu stawu biodrowego, złamania kości promieniowo-łokciowej, przebyła operację (jeden element mocowany bezcementowo, zamknięte nastawienie złamania bez wewnętrznej stabilizacji

- kość promieniowo-łokciowa, endoproteza stawu biodrowego, założenie innego unieruchomienia gipsowego). Po operacji, S. K. była osobą leżącą. Z uwagi na stan S. K. po leczeniu operacyjnym w 2019r., wnioskodawczyni zorganizowała babci pobyt w prywatnym DPS w Z. i od 1.08.2019 – 3.07.2021, S. K. była podopieczną tej placówki. Na początku koszt pobytu wynosił 3200zł., od 1.03.2020r. - 3600zł., od 03.2021r. - 4000zł., z tym, że na własną prośbę, w-i otrzymała ulgę do kwoty 3800zł. Przez okres pobytu w DPS, renta S. K. była przekazywana na konto placówki. Wnioskodawczyni ponosiła koszty opieki S. K. w w. placówce w następujących kwotach: od 1.08.2019 – 1.03.2020 w kwocie 1000zł. miesięcznie płatnej na konto DPS, od 1.03.2020 – 1.03.2021 w kwocie 1300zł. miesięcznie, od 1.03.2021 – 3.07.2021 w kwocie 1500zł. miesięcznie; wpłaty były dokonywane terminowo na konto placówki. Środki higieniczne i leki były zapewnione w ramach opłaty za pobyt. Wnioskodawczyni kupowała babci odzież, buty, bieliznę, kurtkę. Przed pobytem w DPS, S. K. mieszkała przez 5 lat u wnuczki.

Dwa dni po śmierci S. K., tj. 5.07.2021r. wnioskodawczyni zgłaszała ten fakt w ZUS, celem uzyskania informacji, czy ma prawo do niezrealizowanego świadczenia po babci. W ZUS otrzymała informację, że musi złożyć stosowny wniosek. W dniu 9.07.2021r. listonosz przyniósł wnioskodawczyni rentę i w tym dniu odwołująca przelała na konto DPS wyznaczoną kwotę 380zł. za 3 dni lipca - pobytu babci w DPS. Po otrzymaniu świadczenia rentowego, wn-i nie wiedziała co ma w tej sytuacji zrobić, więc udała się do ZUS. Chciała wtedy złożyć wniosek, o którym informowano ją wcześniej, jednak pracownik nie przyjął wniosku, z uwagi na to, że fizycznie otrzymała rentę. W dniu 19.07.2021r., wnioskodawczyni przelała na konto ZUS otrzymaną rentę w kwocie 2297,10zł. Tego samego dnia J. K. złożyła w ZUS wniosek o wypłatę niezrealizowanego świadczenia, na co otrzymała decyzję odmowną 23.07.2021r. **(zeznania wnioskodawczyni – na nagraniu CD 00:00:35 – 00:25:21 k. 19, zaświadczenie DPS z 3.08.2021r. k. 6, uwierzytelnione kserokopie odpisu skróconego: aktu urodzenia k. 5, aktu małżeństwa k. 7 – 8, aktu zgonu k. 9, wydruki przelewów bankowych z 9.07.2021r., 19.07.2021r. k. 15 – 16, okazane na rozprawie: 3 umowy zawarte z DPS w Z.; pierwsza umowa z 1.08.2019r. i aneksy do umowy o pobyt S. K. w DPS w Z., karta informacyjna leczenia szpitalnego z pobytu od 4.12. - 15.12.2017, wypis ze szpitala z 1.08.2019r. – adnotacja w protokole k. 17v/akta sprawy; wniosek k. 69 - 70, decyzja k. 74/akta ZUS).**

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego przed organem rentowym oraz w niniejszej sprawie. Okoliczności dotyczące pozostawania S. K. na utrzymaniu wnioskodawczyni, Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawczyni, którym w całości dał wiarę. Zeznania korelują także ze złożonymi przez odwołującą dokumentami dot. pobytu jej babci w DPS i dokumentami leczenia. W świetle materiału dowodowego, w ocenie Sądu zachodzą podstawy do przyznania J. K. prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej S. K..

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 136 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. 2018.1270 j.t.), w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenie określone ustawą, świadczenie należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi i dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Przepis ten reguluje sytuację prawną osób bliskich zainteresowanego, który zmarł po wniesieniu wniosku o świadczenie (tzw. niezrealizowane świadczenia). Niezbędnym warunkiem domagania się przez uprawnionych członków rodziny wypłaty świadczenia należnego po zmarłym uprawnionym jest uprzednie zgłoszenie przez niego wniosku o świadczenie (por. wyrok SN z 23.05.1997r., II UKN 77/97). Przepis ten dotyczy zatem tych zmarłych emerytów i rencistów, którzy jeszcze nie pobierali świadczeń, lecz przed śmiercią wystąpili z wnioskiem o emeryturę/rentę. Poza tym świadczenie należne po zmarłym uprawnionym do emerytury/renty wypłaca się innemu członkowi rodziny tylko wtedy, gdy spełnia on warunki do uzyskania renty rodzinnej (por. wyrok SA w Poznaniu z 10.09.1997r.,

III AUa 1/97) lub gdy zmarły pozostawał na utrzymaniu członka rodziny (wyrok SA w Łodzi z 17.01.1997r., III AUa 166/96).

Odmawiając wnioskodawczyni prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej S. K., organ rentowy argumentował, że wnioskodawczyni nie należy do kręgu osób wymienionych w art. 136 ust. 1 ustawy emerytalnej i nie przedstawiła dokumentów potwierdzających, że zmarła pozostawała na utrzymaniu odwołującej.

W ocenie Sądu, o ile wnioskodawczyni, jako wnuczka zmarłej nie należy do kręgu osób uprawnionych, o których mowa w art. 136 ustawy emerytalno – rentowej do renty rodzinnej po zmarłej, to spełniła warunek określony w ostatnim członie przepisu art. 136.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, pojęcie „pozostawania na utrzymaniu” ma ściśle materialne znaczenie, a miarą jego jest zapewnienie środków pieniężnych koniecznych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb osoby będącej na utrzymaniu (por. wyrok SA w Katowicach z 22.03.2011r., sygn. III AUa 2026/10). Za osoby pozostające na utrzymaniu innych członków rodziny w rozumieniu ww. przepisu uważa się osoby, które bądź to nie posiadają żadnych własnych świadczeń emerytalno-rentowych (gdyż dopiero wystąpiły z wnioskiem o nie), bądź też pobierają wprawdzie takie świadczenia, ale w najniższej wysokości przewidzianej ustawą, a koszt zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb jest znacznie wyższy (por. wyrok SA we Wrocławiu z 11.07.2012r., sygn. III AUa 516/12). Zatem, niezbędnym jest istnienie silnej ekonomicznej zależności od osoby utrzymującej (por. wyrok SA w Szczecinie z 21.05.2013r., sygn. III AUa 20/13).

W rozpoznawanej sprawie, w ocenie Sądu wysokość otrzymywanej przez S. K. renty rodzinnej po mężu 2200zł., bez wątplenia nie zapewniała jej zaspokojenia elementarnych potrzeb. Wynika to ze stanu zdrowia 86 letniej S. K., cierpiącej na zaburzenia o podłożu schizofrenicznym, rozpoznania bliżej nieokreślonego otępienia, niewydolności serca, stanu po ewakuacji krwiaka mózgu w 2012r., przebytego w 2019r. urazu stawu biodrowego, złamania kości promieniowo-łokciowej, po którym S. K. stała się osobą leżącą (mimo przebytej operacji), wymagającą bezwzględnie całodobowej opieki osób trzecich, opieki medycznej, zakupu leków, pampersów, odpowiedniego żywienia, ubrania, opłat za lokal. Faktem powszechnie znanym jest, że koszty z tego tytułu są znaczne, a ich wysokość potwierdzają także ustanowione koszty pobytu S. K. w DPS. Wysokość renty S. K. bez wątplenia nie była w stanie zrekompensować w całości tych kosztów w stopniu zapewniającym egzystencję w ostatnich latach życia. Renta S. K. pokrywała koszty jej pobytu i opieki w DPS tylko w połowie, co z całą pewnością było niewystarczające. To oznacza że S. K. była finansowo zależna od wnuczki jako jedynej, bliskiej jej osoby i to w znacznym stopniu. Gdyby nie ten udział finansowy wnioskodawczyni w zaspokojeniu wszak podstawowych potrzeb S. K. (wyżej wymienionych), S. K. nie byłaby w stanie egzystować na poziomie odpowiadającym jej usprawiedliwionym potrzebom.

Z tych względów, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. K. prawo do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej S. K..